MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta tat-2 ta' Lulju, 2008

Appell Kriminali Numru. 127/2008

Il-Pulizija
(Spt. A. Portelli)
Vs
Michael Zahra

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellant quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli

1. fix-xhur ta' qabel is-27 ta' Jannar, 2005, f'xi hin matul il-gurnata, kkommetta serq ta' CD Radio player ta' ghamla Kenwood KDC-2027 li ghandu serial no KE105280500213 minn vettura ghad-detriment ta' sid mhux maghruf liema serq huwa kkwalifikat bil-mezz u x-xorta tal-haga misruqa;
2. f'dawn il-Gzejjer fis-27 ta' Jannar, 2005, u fil-jiem ta' qabel, xjentement laqa' ghandu, jew xtara auto CD Radio player ta' ghamla Kenwood KDC-2027 li ghandu serial no

KE105280500213 u ndahal biex ibieghu, liema auto CD Radio player kien akkwistat b'reat;
3. kiser il-provvediment tal-Probation a tenur ta' l-artikolu 7 tal-Kap. 446 tal-Ligijiet ta' Malta fejn kien gie misjub hati, b'sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) Magistrat Dr. Jacqueline Padovani Grima LL.D, datata 14 t'Ottubru, 2004, u liberat bil-kundizzjonijiet kontemplati fl-istess artikolu;
4. sar recidiv b'sentenzi tal-Qorti tal-Magistrati (Malta), datati 14.01.03 u 07.05.04, liema sentenzi saru definittivi u ma jistghux jigu mibdula
Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tal-5 ta' Mejju, 2008, li biha, wara li rat l-artikoli 49, 50, 261(b)(g), 263, 271(g), 278(2), 289(1), 334(a) tal-Kap. 9 u l-artikoli 7 u 23 tal-Kap 446, sabet lill-appellant hati ta' l-ewwel u tar-raba' imputazzjoni waqt li ma haditx konjizzjoni tat-tieni imputazzjoni (li hija alternattiva ghall-ewwel imputazzjoni) u tat-tielet imputazzjoni (li ghaliha l-appellant diga' ha kundanna) u kkundannatu ghal piena karcerarja ta' erbatax (14)-il xahar.

Rat ir-rikors tal-appellant minnu pprezentat fit-8 ta' Mejju, 2008, li bih talab li din il-Qorti joghgobha tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonferma l-htija, filwaqt li jinghata sentenza aktar ekwa w gusta.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat illi l-aggravji tal-appellant dwar il-piena huma s-segwenti w cioe' li waqt is-seduta tal-prezentata inghata l-impressjoni li jekk jammetti l-kawza w mhux ser jinghata piena karcerarja. L-appellant ried jevita l-habs ghax kien ghaddej minn programm ta' riabilitazzjoni tad-drogi w l-incident mertu ta' din il-kawza sehh f' Jannar, 2007 [recte : 2005]. B' hekk huwa qabel biss li jaghti l-ammissjoni tieghu jekk jinghata sentenza alternattiva minn habs. Il-fatt gara fil-2005 u hekk kien irriforma ruhu. Ma nghatax l-

opportunita' sabiex kun hemm *pre-sentencing report*. L-oggett misruq ma kienx jiswa hafna flus.

Semghet it-trattazzjoni;

Ikkonsidrat;

Illi dwar aggravji fuq il-piena, din il-Qorti kellha hafna okkazzjonijiet fejn ippronunzjat ruha li l-principju regolatur hu li mhux normali li tigi disturbata d-diskrezzjoni ta' l-Ewwel Qorti jekk il-piena nflitta tkun tidhol fil-parametri tal-ligi w ma jkun hemm xejn x'jindika li kellha tkun inqas minn dak li tkun fil-fatt. (Ara. "**Ir-Repubblika ta' Malta vs. David Vella**" [14.6.1999] , **"Ir-Repubblika ta' Malta vs. Eleno sive Lino Bezzina"** [24.4.2003] u ohrajn.). F'dan il-kaz il-piena decizament hija entro l-parametri tal-ligi , partikolarment meta wiehed iqis l-artikoli 278(2) u 20 tal-Kodici Kriminali, li jiddisponu x' jigri fejn il-piena ma tkunx tista' tinghata fil-minimu taghha.

L-appellant jilmenta li hu kien ammetta l-akkuza ghax kien taht l-impressjoni li jekk jammetti ma jinghatax piena karcerarja. Ma jirrizultax ezatt minn fejn nibtet din *"l-impressjoni"* w anki jekk setghet inghatat xi impressjoni simili, dan ma kienx jorbot idejn l-ewwel Qorti.

Ikkonsidrat;

Aggravju alkwantu simili kien gie sollevat u deciz fl-appell kriminali : "**Il-Pulizija vs. Jason Spagnol"** [6.1.2005], fejn din il-Qorti hasset li kellha tesprimi ruha xorta wahda dwar l-applikabilita' tal-procedura relattivament gdida tal-*"plea bargaining"* quddiem il-Qrati tal-Magistrati, biex jigu evitati vertenzi w appelli b'aggravji ta' din ix-xorta. Hemm dil-Qorti rriteniet li :-

"Illi dan il-kuncett ta' patteggjament dwar il-piena, sia pure' seta' kien fil-prattika dejjem adoperat b' mod informali kemm fil-Qrati tal-Magistrati bhala Qrati ta' Gudikatura Kriminali, kif ukoll quddiem il-Qorti Kriminali, ddahhal ghall-ewwel darba b' forma istituzzjonalizzata fil-ligi penali taghna bl-artikolu gdid 453A, introdott bl-Att III tas-sena

2002 u emendat bl-Att XIII tas-sena 2002. Dan l-artikolu jifforma parti mit-Taqsim I tat-Tieni Ktieb , Titolu IV, : ***"Fuq il-Qorti Kriminali"*** *. Bhala rizultat ta' dan l-artikolu gdid b' effett minn Ottubru, 2003, sar possibbli li, qabel mal-akkuzat iwiegeb ghall-mistoqsija jekk hux hati jew mhux hati quddiem il-Qorti Kriminali, l-akkuzat u l-Avukat Generali jitolbu lil dik il-Qorti li, fil-kaz ta' ammissjoni, tapplika sanzjoni jew mizura jew kombinazzjoni ta' sanzjonjiet jew mizuri tax-xorta u l-kwantita' miftehma bejnithom. Jekk il-Qorti Kriminali tkun sodisfatta li s-sanzjoni jew mizura jew sanzjonijiet jew mizuri mitluba jkunu tali li jkun legittimu illi hija timponi mas-sejbien ta' htija ghar-reat jew reati li dwaru jew dwarhom l-akkuzat ikun ammetta l-htija, u ma jkollhiex ghaliex tordna li jsir il-guri tal-kaz jew ghal xi raguni ohra tichad it-talba, wara li tispjega lill-akkuzat bi kliem car x' ikunu l-konsegwenzi tat-talba tieghu, l-Qorti Kriminali, meta ssir l-ammissjoni ta' htija ta' l-akkuzat, tghaddi biex taghti s-sentenza lilha indikata mill-partijiet. Umbaghad tiddikjara fid-decizjoni taghha li s-sentenza li tkun qeghdha tinghata tkun qeghda hekk tigi moghtija fuq talba tal-partijiet.*

*"Fil-prattika kemm ilha li dahlet in vigore din id-dispozizzjoni gdida, il-Qorti Kriminali qed tirrikjedi li it-talba ssir bil-miktub permezz ta' rikors jew nota kemm jista' jkun minn qabel u possibilment qabel id-data appuntata ghas-smiegh tal-kawza w li kull diskussjoni dwar it-talba issir "****in open court****", biex titnehha kull ombra ta' suspett li l-affarijiet mhux qed isiru fid-deher u kif suppost u biex jigi eliminat kull suspett t' abbuz possibbli li wiehed facilment jista' jimmagina li jista' jigi eskogitat mill-partijiet involuti, jew xi hadd minnhom. Hu mahsub li fejn il-Qorti Kriminali ma tkunx taqbel mas-sanzjoni jew mizura miftehma , li ukoll* ***"in open court****" tiddikjara li f' dak l-istadju il-Qorti ma tistax taderixxi ghat-talba.*

"L-artikolu 392A (5) umbaghad jestendi l-applikazzjoni tal-artikolu 453A fuq imsemmi ghall-proceduri quddiem il-Qorti tal-Magistrati bhala Qorti Istrutorja qabel ma l-akkuzat iwiegeb ghall-mistoqsija hux hati jew mhux hati, pero' f' dan il-kaz irid jidher l-Avukat Generali quddiem dik il-Qorti u n-nota ssir mill-Avukat Generali u mill-imputat

flimkien u li jkun fiha l-ftehim milhuq kif provdut fl-artikolu 453A tkun bizzejjed ghal dan il-ghan.

*"Illi fl-assenza ta' dispozizzjoni "ad hoc" li tkun tapplika ghall-Qrati ohra ta' gudikatura kriminali , ma jidhirx li dan l-istitut japplikja ghalihom ukoll. Ghalhekk , ghalkemm mhux eskluz li anki quddiem dawn il-Qrati il-Prosekuzzjoni w d-difiza jistghu jkunu konkordi fuq sanzjoni jew mizura li ghandha tigi applikata f' kaz ta' ammissjoni ta' htija, dan ikun irid jingieb ghall-attenzjoni ta' dik il-Qorti , kif ghandha tingieb kull sottomissjoni quddiem Qorti u cioe' jew bil-fomm waqt l-udjenza "**in open court"** jew per mezz ta' xi att gudizzjarju bhal nota konguntiva, jew rikors konguntiv tal-partijiet debitament ipprezentat fir-registru skond kif titlob il-ligi jew seduta stante.*

*"Isegwi mill-fatt li l-fehma tal-partijiet dwar il-piena ghandha tingieb jew fl-udjenza **"in open court"** jew permezz ta' att gudizzjarju konguntiv, li l-gudikant **ma ghandu qatt jiddiskuti mad-difensur ta' parti jew ohra, jew mad-difensuri taz-zewg partijiet, kameralment il-piena li tkun qed tintalab jew li dwarha l-partijiet ikun qed jippatteggjaw jew jippruvaw jippattegjaw**. Fis-sistema taghna, kemm qabel ma l-patteggjament gie istituzzjonalizzat kif aktar 'l fuq inghad, kif ukoll illum, il-gudkant ma jiehu ebda parti f'tali patteggjament hlief li, fit-termini tal-Artikolu 453A imsemmi, jiddikjara fil-qorti bil-miftugh jekk jaqbilx mas-sanzjoni jew mizura jew kombinazzjoni taghhom li jkunu qed jigu proposti mill-partijiet. U b'mod partikolari fejn ma japplikax formalment l-Artikolu 453A – jigifieri quddiem il-Qorti tal-Magistrati bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali – jekk isiru xi sottomissjonijiet minn parti jew ohra (dejjem fil-qorti bil-miftugh) dwar il-piena minhabba possibilita` ta' ammissjoni, **l-gudikant ma ghandu qatt jindika x'sentenza jkollu f'mohhu li jaghti f'kaz li jkun hemm ammissjoni**, salv ghal eccezzjoni wahda, u cioe` li gudikant jista' jindika li sia jekk ikun hemm ammissjoni w sia jekk le, s-sentenza fi kwalunkwe kaz ser tiehu <u>forma</u> partikolari (per ez. piena karcerarja, jew probation jew conditional discharge). Din ir-regola, bl-eccezzjoni ghaliha, giet l-ewwel darba formulata minn Lord Chief*

Justice Parker fil-kaz ***R. v. Turner*** *(1970) 54 Cr.App.R. 352, u llum giet konsolidata f'ewwel parti tal-paragrafu 45.4 tal-****Practice Direction (Criminal Proceedings: Consolidation) [2002] 1 WLR 2870*** *li tghid hekk: "The judge should, subject to one exception, never indicate the sentence which he is minded to impose. The exception is that it is permissible for a judge to say, if it be the case, that, whatever happens, whether the accused pleads guilty or not guilty, the sentence will or will not take a particular form…"*. Fejn din ir-regola ta' buon sens ma gietx osservata, inqalghu problemi. Hekk, per ezempju, fil-kaz ***R. v. Atkinson*** (1977) 67 Cr.App.R. 200 Lord Scarman qal hekk:

"It is to be observed, greatly to his credit, that everything the judge did in the present case he did in open court in full view of the public. But unfortunately what he did could very well give the impression to this appellant, as well as to other defendants, that there was a bargain: if you plead guilty one result; if you plead not guilty another. Some, including the accused, might well think pressure was being exerted on him to plead guilty. It is that which is so damaging to the face of justice…" (ara ***Stockdale and Devlin on Sentencing***, Waterlow Publishers (London) 1987, pp. 45-46).

"Kull partenza minn dawn il-linji gwida trasparenti fuq indikati jista' johloq komplikazzjonijiet ghad-debita amministrazzjoni tal-gustizzja w jirriskja li johloq dubji , konflitti , suspetti t' abbuzi jew addirittura abbuzi . Ghalhekk zgur li mhu xejn rakkomandabbli li jsiru inkontri "in camera" bejn xi parti jew iz-zewg partijiet u l-gudikant bil-ghan li jsiru patteggjamenti dwar il-piena.

"Altrimenti, peress li ma jkun hemm ebda "record" preciz ta' dak li jkun intqal jew ma ntqalx, dak li jkun gie miftiehem jew sottintiz jew forsi fra-intiz , tinholoq problema biex wiehed jistabilixxi ezatt x' ikun intqal, gie miftiehem jew mahsub li gie miftiehem. U peress li "quod non est in actis , non est in mundo" , qorti ta' revizjoni rinfaccata b' kwistjoni dwar xi intendiment o meno li seta'

ntlahaq jew ma ntlahaqx tkun priva mill-fatti certi li fuqhom tista' tigi msejjha biex tiddeciedi.

"Ghalhekk , fil-fehma ta' din il-Qorti , kull trattattiva dwar il-piena quddiem il-Qrati l-ohra ta' gurisdizzjoni kriminali li mhumiex il-Qorti Kriminali jew il-Qorti tal-Magistrati bhala Qorti Istruttorja , trid issir jew ***in open court*** *u/jew* ***per mezz ta' atti gudizzjarji registrati*** *w meta ma jsirx dan , ebda parti ma ghandha mbaghad tilmenta minn xi sorpriza jew addirittura minn xi ngustizzja quddiem Qorti ta' revizjoni. "*

Ikkunsidrat;

Illi f' dan il-kaz l-ammissjoni tal-appellant ma kienetx registrata fil-bidu nett tal-process imma wara li kienu nstemghu diversi provi w kwazi sentejn wara li l-appellant kien deher quddiem il-Qorti l-ewwel darba (ara fol. 43 tal-process). Inoltre lanqas kienet ammissjoni fuq l-akkuzi kollha tant li d-difiza kellha ggib il-provi dwar jekk l-appellant kienx diga' gie unit dwar is-sentenzi esebiti. Ghalhekk zgur li ma kienx kaz ta' xi ammissjoni karpita b' xi sens li l-Ewwel Qorti tiddisponi mill-process bil-ghaggla.

Issa apparti li fir-rigward tal-appellant odjern, mix-xhieda tal-Ispettur Anthony Portelli ma jirrizultax li kien ntlahaq xi ftehim dwar piena bejn l-ufficjal prosekutur w d-difiza tal-appellant, anzi l-Ispettur, kif xehed quddiem din il-Qorti, cahad li kien hemm xi patteggjament jew abbokkament mad-difiza dwar piena li kellha tinghata w sahansitra anki ghamel il-prova tar-recidiva kontra l-appellant, din il-Qorti ma tista' tiehu ebda konjizzjoni ta' dak li allegatament gara u ma garax u li dwaru ma hemm xejn registrat fl-atti processwali. Ghalhekk taht dan l- aspett l-ewwel aggravju tal-appellant qed jigi respint.

Illi dwar l-aggravji l-ohra, jirrizulta li l-Ewwel Qorti hadet in konsiderazzjoni id-depozizzjoni tar-rapprezentant tas-SATU li kien xehed li l-appellant kien qed isegwi programm ta' riabilitazzjoni u li l-imgieba tieghu kienet wahda tajba. Imma peress li ma setghetx tinjora l-fedina penali tal-appellant, specjalment in-numru ta' kazi dwar

serq, iddecidiet li kellha tapplika piena karcerarja. Il-konsiderazzjonijiet li l-appellant issa iriforma ruhu, jekk stess veri, ghalkemm lodevoli fihom innifishom, bl-ebda mod ma jwasslu lil din il-Qorti biex tiddisturba d-diskrezzjoni tal-Ewwel Qorti fl-applikazzjoni tal-piena. Jidher mill-fedina penali aggornata tal-appellant li dan mhux l-ewwel darba li habat difrejh mal-ligi. Anzi jidher li mis-sena 1990 lill-hawn huwa ssubixxa tnejn u ghoxrin (22) kundanna mill-Qrati w fi tnax (12) minnhom kien addirittura kkundannat ghal sentenzi ta' piena karcerarja effettiva.

Fid-dawl ta' din il-fedina penali refrattarja, wiehed jifhem ghala l-Ewwel Qorti hasset li kellha timxi mall-appellant bil-mod li mxiet u ghalhekk ghal dawn il-konsiderazzjonijiet biss din il-Qorti ma tarax raguni ghala ghandha tilqa' dan aggravju w l-aggravji l-ohra li kollha jirrigwardaw il-piena nflitta mill-Ewwel Qorti fl-aspett diskrezzjonali taghha, partikolarment jekk kellhiex tordna jew ma tordnax li jsir *pre-sentencing report*, haga li hija ghal kollox diskrezzjonali f'idejn l-Ewwel Qorti.

Ghal dawn il-motivi din il-Qorti qed tichad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata fl-intier taghha.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------